

Ondřej Potůček: Zvláštní vztah? Britsko-americké vztahy v letech 1979-1990, Praha 2011, 81 stran rkp. + přílohy.

Ondřej Potůček se ve své diplomové práci věnuje problematice tzv. zvláštního vztahu, který podle některých autorů (např. Kissinger, Lundestad) existoval v poměru mezi Británií a USA již přinejmenším od druhé světové války. Jde o téma v odborné literatuře frekventované a dosud neuzavřené. Interpretaci povahy britsko-amerických vztahů ve druhé polovině dvacátého století pak výrazně ovlivňují dobové souvislosti, tj. jaké období je středem autorova zájmu. Ondřej Potůček se rozhodl zabývat jejich vývojem za vlády premiérky M. Thatcherové. Položil si přitom otázku, zda lze v osmdesátých letech o zvláštním vztahu vůbec hovořit a pokud ano, jaká byla jeho povaha a role klíčových osobností na obou stranách Atlantiku.

Výsledkem autorova výzkumu prováděného i během dlouhodobého pobytu ve Velké Británii je komplexní, byť na první pohled poměrně stručná práce. Vycházel přitom především z vydaných pramenů, literatury a dobového tisku britské a americké provenience. Objem prostudovaného materiálu považuji za úctyhodný. Potůček se nezabýval jen analýzou britsko-amerických diplomatických vztahů ve sledovaném období. Podává také výstižnou charakteristiku jejich základního směřování od druhé světové války až do vstupu Thatcherové na Downing Street. Neopomenul ani politické a světonázorové zaměření hlavních aktérů, tj. Thatcherové a Ronalda Reagana. Jejich osobnostem pak přikládá značnou váhu. Srovnává vztah Thatcherové s J. Carterem a G. Bushem st. a dokládá, že během těchto administrativ došlo k určitému ochlazení v poměru mezi Londýnem a Washingtonem. Správně přitom

poukazuje například na rostoucí význam Německa v západním spojeneckém systému a přece jen klesající zájem USA o Británii na počátku devadesátých let.

Zvláštní vztah tak sice podle Potůčka existoval i za těchto administrativ, v éře Thatcherové a Reagana však dosáhl jednoho ze svých vrcholů. S tímto závěrem lze souhlasit. Autor přesvědčivě odmítl extrémní pohledy na britsko-americké vztahy. Nezpochybňuje tedy jejich mimořádnou povahu, kvalitu vztahů ale neinterpretuje jako jednostrannou závislost Londýna na mocnějším partnerovi. Vztahy USA a Británie ostatně nebyly, jak autor doložil, bez rušivých příhod ani v průběhu 80. let (sibiřský plynovod, Grenada).

Konstatuji, že Ondřej Potůček předložil velmi kvalitní diplomovou práci, která vyhovuje odborným i technickým požadavkům na ni kladeným. Autor splnil vytyčené cíle a prokázal schopnost samostatné vědecké práce. Doporučuji ji proto k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **v ý b o r n ě**

Praha, 15. ledna 2012

doc. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.